

รายวิชาคณิตศาสตร์

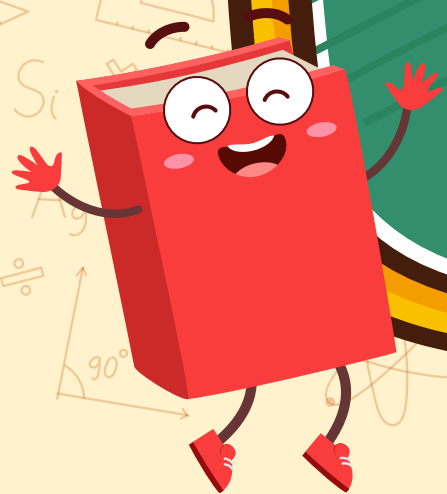
รหัสวิชา ค23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง พยากรณ์ตัวฉั่น (5)

ครูผู้สอน ครูสรวงรัตน์ เดชะชาติ

ครูชุติมา วรรณรักษ์

เรื่อง พยากรณ์ตัวฉัน (5)

จุดประสงค์การเรียนรู้

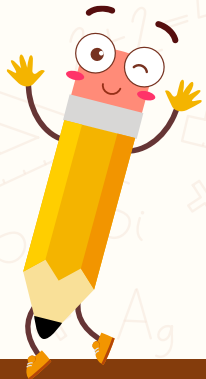
นักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะกราฟของสมการของพาราโบลาที่อยู่ในรูป

$$y = a(x - h)^2 + k \text{ เมื่อ } a \neq 0$$

2. เขียนกราฟของสมการของพาราโบลาที่อยู่ในรูป

$$y = a(x - h)^2 + k \text{ เมื่อ } a \neq 0$$

กราฟฟังก์ชันกำลังสองที่อยู่ในรูป $y = ax^2 + bx + c$

เมื่อ $a \neq 0$ และ ถ้าค่า b และ c เป็นศูนย์พร้อมกัน

จะได้สมการ $y = ax^2$

เราจะสามารถคาดเดาลักษณะของกราฟได้ง่ายขึ้น

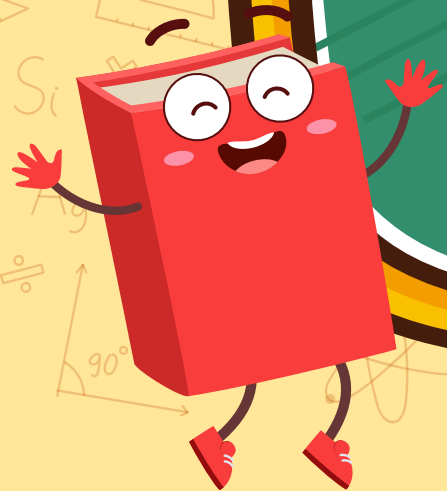
เมื่ออยู่ในรูปสมการของพาราโบลา $y = a(x - h)^2 + k$

โดยพิจารณาค่า a , h และ k

กิจกรรมที่ 6

ให้นักเรียนจับคู่เพื่อทำกิจกรรม

พยากรณ์ตัวฉัน (2)

ใบกิจกรรม 6 : พยากรณ์ตัวเงิน (2)

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

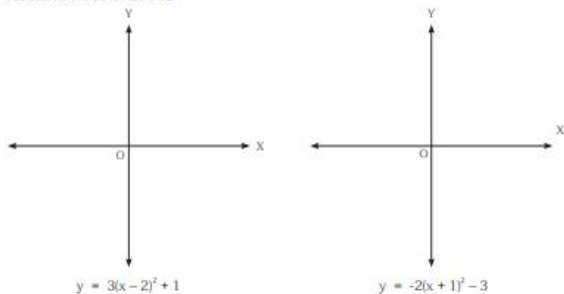
ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนคาดเดาลักษณะกราฟของสมการของพาราโบลาจากสมการที่กำหนด โดยเติมข้อมูลลงในตารางให้สมบูรณ์ จากนั้น นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนกราฟอย่างง่าย

สมการ	ลักษณะของพาราโบลา	จุดต่ำสุด	จุดสูงสุด	ค่าต่ำสุดหรือค่าสูงสุดของ y	แกนสมมาตรของกราฟ
$y = 3(x - 2)^2 + 1$					
$y = -2(x + 1)^2 - 3$					

เขียนแสดงกราฟอย่างง่ายได้ดังนี้

2. $y = -2(x + 1)^2 - 3$

วิธีทำ พิจารณาสมการ $y = -2(x + 1)^2 - 3$ จะได้ว่า กราฟของสมการเป็นพาราโบลา.....

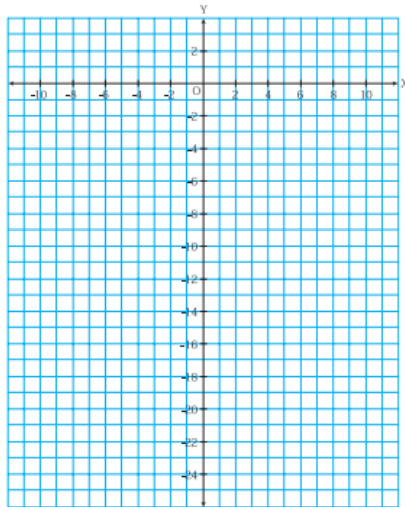
ที่มีเส้นตรง.....เป็นแกนสมมาตร จุดต่ำสุดของกราฟ คือ จุด.....

ซึ่งกำหนดค่า x และหาค่า y ได้ดังตารางต่อไปนี้

x	-4	-3	-2	-1	0	1	2
$y = -2(x + 1)^2 - 3$							

จากตาราง จะได้คู่อันดับ.....

นำคู่อันดับ (x, y) ในตารางมาเขียนกราฟ และได้กราฟของสมการ $y = -2(x + 1)^2 - 3$ ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของพาราโบลาที่อยู่ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$ เมื่อ $a \neq 0$ เป็นรูปสมมาตร มีเส้นตรง $x = h$ เป็นแกนสมมาตร

- ถ้า $a > 0$ กราฟเป็นพาราโบลาหงาย มีจุดต่ำสุดที่จุด (h, k) และมีค่าต่ำสุดของ y เท่ากับ k
- ถ้า $a < 0$ กราฟเป็นพาราโบลาคว่ำ มีจุดสูงสุดที่จุด (h, k) และมีค่าสูงสุดของ y เท่ากับ k

กราฟจะบานมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่า a กล่าวคือ

- ถ้า |a| มีค่าน้อยลงเรื่อย ๆ กราฟจะมีลักษณะที่บานมากขึ้นเรื่อย ๆ
- ถ้า |a| มีค่ามากขึ้นเรื่อย ๆ กราฟจะมีลักษณะที่บานน้อยลงเรื่อย ๆ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง

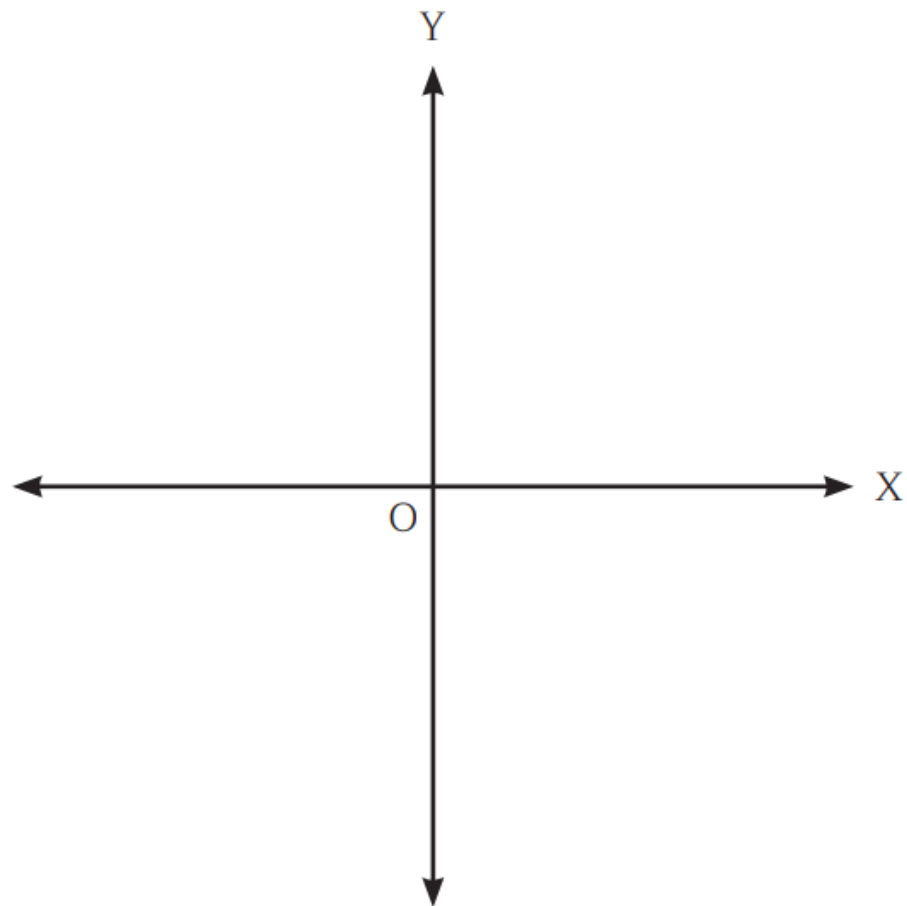
ให้นักเรียนคาดเดาลักษณะกราฟของสมการของพาราโบลา
จากสมการที่กำหนด โดยเติมข้อมูลลงในตารางให้สมบูรณ์
จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนกราฟอย่างง่าย

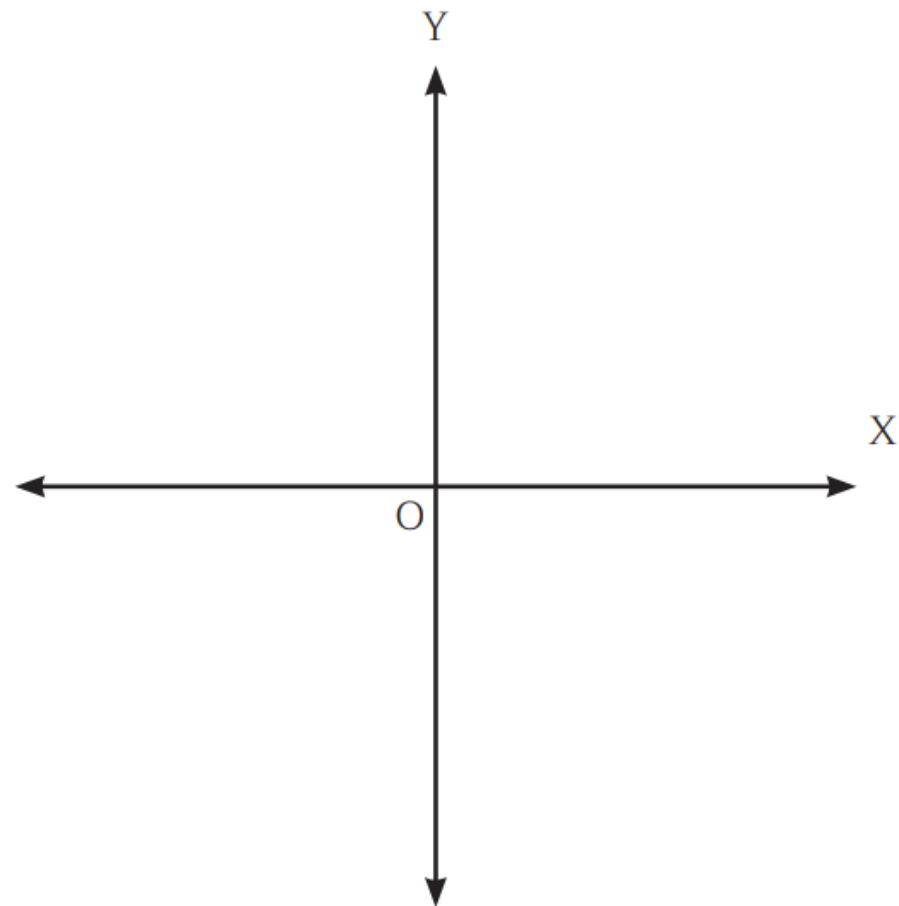
สมการ	ลักษณะของพาราโบลา	จุดต่ำสุด	จุดสูงสุด	ค่าต่ำสุดหรือค่าสูงสุดของ y	แกนสมมาตรของกราฟ
$y = 3(x - 2)^2 + 1$					
$y = -2(x + 1)^2 - 3$					

เขียนแสดงกราฟอย่างง่ายได้ดังนี้

$$y = 3(x - 2)^2 + 1$$

$$y = -2(x + 1)^2 - 3$$

ตอนที่ 2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนกราฟของสมการต่อไปนี้

$$1. y = 3(x - 2)^2 + 1$$

วิธีทำ   พิจารณาสมการ $y = 3(x - 2)^2 + 1$ จะได้ว่า
กราฟของสมการเป็นพาราโบลา.....
ที่มีเส้นตรง ..... เป็นแกนสมมาตร
จุดต่ำสุดของกราฟ คือ จุด .....

$$1. y = 3(x - 2)^2 + 1$$

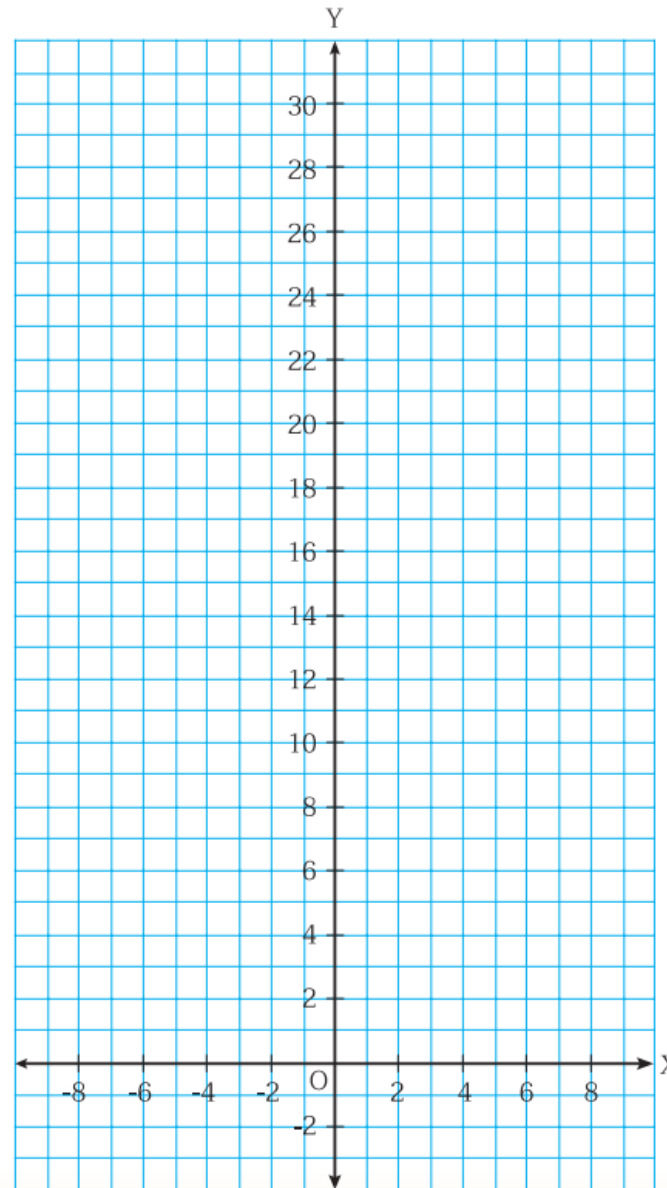
ซึ่งกำหนดค่า x และหาค่า y ได้ดังตารางต่อไปนี้

x	-1	0	1	2	3	4	5
$y = 3(x - 2)^2 + 1$							

จากตารางจะได้คู่อันดับ.....

.....

จากตารางจะได้คู่อันดับ
 $(-1, 28)$, $(0, 13)$, $(1, 4)$,
 $(2, 1)$, $(3, 4)$, $(4, 13)$ และ
 $(5, 28)$

$$2. y = -2(x + 1)^2 - 3$$

วิธีทำ พิจารณาสมการ $y = -2(x + 1)^2 - 3$ จะได้ว่า
กราฟของสมการเป็นพาราโบลา.....
ที่มีเส้นตรง ..... เป็นแกนสมมาตร
จุดสูงสุดของกราฟ คือ จุด .....

$$2. y = -2(x + 1)^2 - 3$$

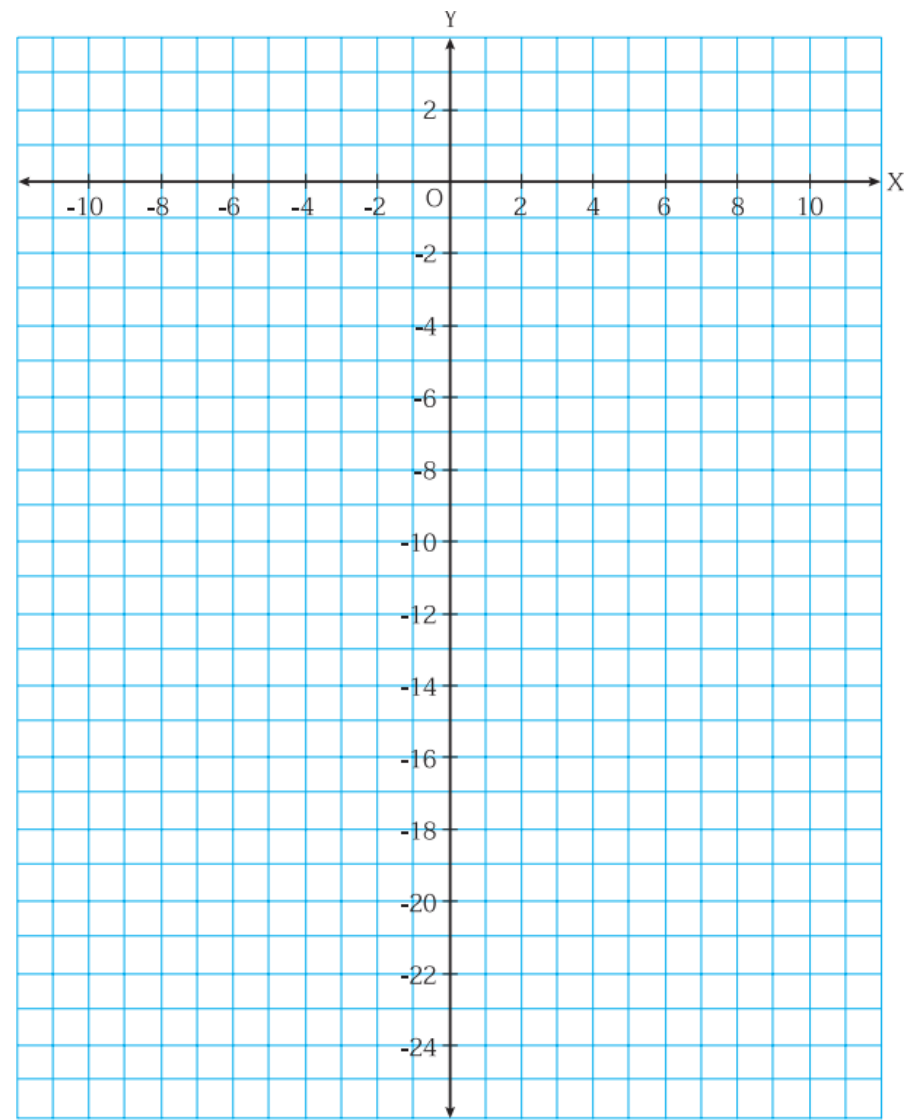
ซึ่งกำหนดค่า x และหาค่า y ได้ดังตารางต่อไปนี้

x	-4	-3	-2	-1	0	1	2
$y = -2(x + 1)^2 - 3$							

จากตารางจะได้คู่อันดับ.....

.....

จากตารางจะได้คู่อันดับ

กิจกรรมที่ 7

ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน

ตามหาตัวตน (2)

ใบกิจกรรม 7 : ตามหาตัวตน (2)

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/ ..... เลขที่ .....

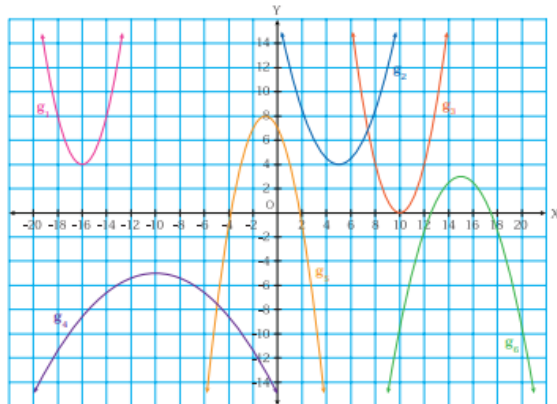
ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/ ..... เลขที่ .....

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/ ..... เลขที่ .....

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/ ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่สมการที่กำหนดให้ในรูป $y = a(x-h)^2 + k$ เมื่อ $a \neq 0$ กับกราฟที่มีความสอดคล้องกัน

- 1. $y = -(x + 1)^2 + 8$ สอดคล้องกับกราฟ .....
- 2. $y = -\frac{1}{10}(x + 10)^2 - 5$ สอดคล้องกับกราฟ .....
- 3. $y = \frac{1}{2}(x - 15)^2 + 3$ สอดคล้องกับกราฟ .....
- 4. $y = (x - 10)^2$ สอดคล้องกับกราฟ .....
- 5. $y = \frac{1}{2}(x - 5)^2 + 4$ สอดคล้องกับกราฟ .....
- 6. $y = (x + 16)^2 + 4$ สอดคล้องกับกราฟ .....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจับคู่สมการที่กำหนดให้ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$
เมื่อ $a \neq 0$ กับกราฟที่มีความสอดคล้องกัน

1	$y = -(x + 1)^2 + 8$	สอดคล้องกับกราฟ	
2	$y = -\frac{1}{10}(x + 10)^2 - 5$	สอดคล้องกับกราฟ	
3	$y = -\frac{1}{2}(x - 15)^2 + 3$	สอดคล้องกับกราฟ	

4	$y = (x - 10)^2$	สอดคล้องกับกราฟ	
5	$y = \frac{1}{2}(x - 5)^2 + 4$	สอดคล้องกับกราฟ	
6	$y = (x + 16)^2 + 4$	สอดคล้องกับกราฟ	

1. $y = -(x + 1)^2 + 8$

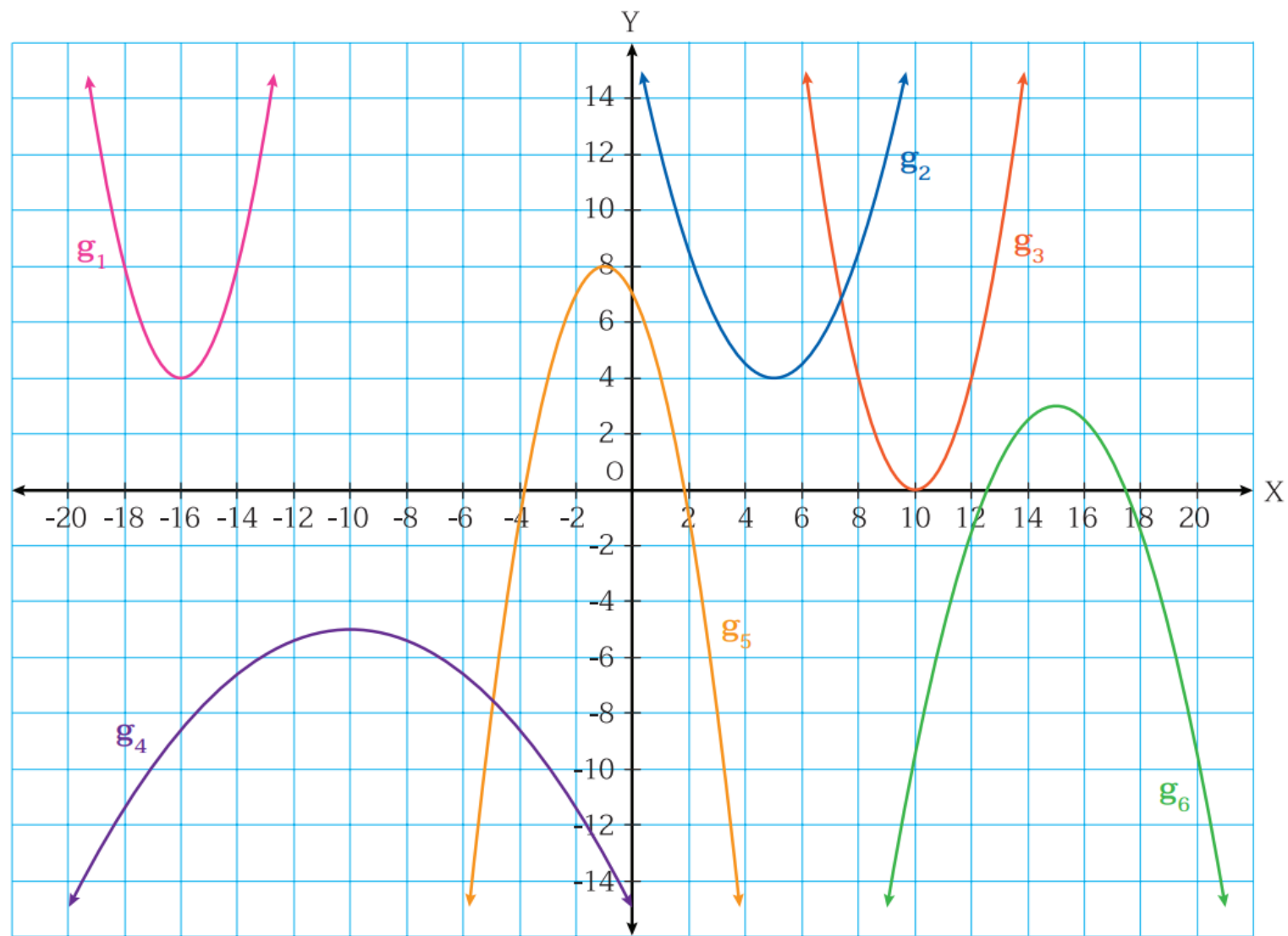
2. $y = -\frac{1}{10}(x + 10)^2 - 5$

3. $y = -\frac{1}{2}(x - 15)^2 + 3$

4. $y = (x - 10)^2$

5. $y = \frac{1}{2}(x - 5)^2 + 4$

6. $y = (x + 16)^2 + 4$

สรุปท้ายบทเรียน

สมการที่อยู่ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$ โดยที่ $a \neq 0$

ระวังในการพิจารณาค่า h จากสมการ เนื่องจาก พจน์ $a(x - h)^2$ จึงอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการสังเกตได้ เช่น $4(x + 8)^2$

มีค่า $h = -8$ ไม่ใช่ $h = 8$

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ปัญหาชวนคิด

พิชิตฟังก์ชัน (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 8 พาต้นกล้าเที่ยวสวนสนุก

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

